

В овощната градина през юли

Автор(и): проф. д.с.н Иванка Лечева; проф. Мария Боровинова

Дата: 25.07.2019 Брой: 7/2019

Обикновено през юли в някои райони продължава беритбата на къснозреещите череша и вишна, а при ябълка, слива и праскова започва беритбата на плодовете от ранните сортове. Растежът на латорастите през юли завършва, плодовете наедряват интензивно, започва процесът на цветообразуването. Грижите за опазване на плодовата реколта и дърветата продължават.

През юли в **ябълкови градини**, където не е допусната зараза от струпяване, пръсканията срещу тази болест се прекратяват. При наличие на зараза по листата и плодовете и при чести превалявания опасността от късни заразявания и увеличаване степента на нападение на плодовете продължава, което налага в този случай да се третира и през този период.

При ябълковите сортове, които са чувствителни на брашнеста мана, пръсканията срещу тази болест също продължават. За едновременна борба срещу двете болести най-добре е да се използват фунгициди, които са ефикасни и срещу двата патогена като: Строби ДФ – 0,02%, Флинт макс 75ВГ – 0,02%, Скор 250 ЕС – 0,02%, Систан екозом ЕВ – 60 – 180 мл/дка, Строби ДФ/Дискус ДФ/ – 0,02%, Дифкор 250ЕК – 15 мл/дка, Шавит Ф 72ВДГ – 0,2%, Луна експирианс – 20-75мл/дка **или** фунгицидните смеси: Строби ДФ -0,02% плюс Делан 700ВДГ – 0,035%, Делан 700ВДГ - 0,035% плюс Байфидан 250 ЕК – 0,015%, Дитан М-45 – 0,3% плюс Байфидан 250 ЕК – 0,015%. При ябълкови сортове, които са устойчиви или много слабо чувствителни на брашнеста мана, за самостоятелна борба срещу струпяването може да се използва и един от фунгицидите: Хорус 50ВГ-0,03%, Манфил 75ВГ – 320г/дка, Санкоцеб 80ВП – 200г/дка, Фабан СК – 120мл/дка.

За предотвратяване появата на устойчивост/резистентност/ на гъбата, причиняваща струпяването/*Venturia inaequalis*/, най-добре е за борба срещу нея да се редуват продукти с различен механизъм на действие върху патогена или да се използват фунгицидни смеси. Например, фунгициди с активно вещество дифенконазол/ Скор 250 ЕС/ може да редуват с фунгициди на база крезоксим метил/ Строби ДФ/ или с ципродинил/Хорус 50ВГ/. Добре е в схемата да бъде включен и Додин/Силит 40СК/.

Сортовете, устойчиви на струпяване – Прима, КООП-10, Фролина, Либърти, Джонафрий, Джонатан, Пионер, Макфрий, Пилот, Топаз, Новамак, Сава, Рубинола др., се пръскат само срещу брашнеста мана и при тях може да се използва и един от фунгицидите: Байфидан 250 ЕК – 0,015%, Систан екозом ЕВ – 60 – 180 мл/дка, Топсин М 70ВДГ – 0,12%, Кумулус ДФ – 0,2%. При високи температури да не се пръска с Кумулус ДФ, който е сяр-съдържащ фунгицид и може да причини пригори при някои сортове.

През юли се пръска и срещу ябълковия плодов червей, калифорнийската щитоносна въшка и листоминиращите молци. Третиранията срещу неприятелите се комбинират с тези срещу болестите. За борба срещу ябълковия плодов червей в списъка на одобрените инсектициди са включени: Афърм 095СГ - 0,3%, Афикар 100ЕК - 30мл/дка, Вазтак нов 100ЕК – 0,0125%, Децис 2,5ЕК – 0,03%, Дека ЕК – 0,03%, Дурсбан 4Е – 0,2%, Нексид 015КС – 0,03%, Суми алфа 5ЕК – 0,02%, Карате зеон 5КС– 0,02%, Карате експрес ВГ – 60-100 г/дка, Калипсо 480СК – 0,02%, Кораген 20СК - 0,016%, Метеор СК – 60мл/100 л вода, Релдан 40ЕК – 0,12%, Протеус О– ТЕК 0,05–0,06%, Ранер 240 СК – 0,04%, Пиринекс 48ЕК – 0,12%, Суперсект мега – 0,015%, Синеис 480СК – 20 – 37,5мл/дка, Суми алфа 5ЕК -0,02%, Ефциметрин 10ЕК - 0,03%, Фюри 10ЕК – 0,125%, Циклон 10ЕК – 30 мл/дка, Циперфор 100ЕК – 30 мл/дка, Шерпа 100ЕК – 0,03%, от които Афикар 100ЕК - 30мл/дка, Вазтак нов 100ЕК – 0,0125%, Дека 25ЕК – 0,03%, Дурсбан 4Е – 0,2%, Карате експрес ВГ – 60-100 г/дка, Калипсо 480СК – 0,02%, Нексид 015КС – 0,03%,

Суми алфа 5ЕК – 0,02%, Суперсект мега – 0,015%, Циклон 10ЕК – 30 мл/дка, Ефциметрин 10ЕК - 0,03%, Циперфор 100ЕК – 30 мл/дка, Шерпа 100ЕК – 0,03% са ефикасни и срещу кръгломиниращия молец. За борба срещу калифорнийската щитоносна въшка са регистрирани инсектицидите: Би-58 – 0,2%, Дурсбан 4Е – 0,15%, Дека ЕК -50-70мл/дка, Метеор СК – 90 мл/100 л вода, Мулиган–30–50 мл/дка и Пиринекс 48ЕК – 0,15%.

Пръскания срещу червения овощен акар също се провеждат, ако проблемът не е решен през юни. При повишаване плътността на червения овощен акар и достигане на икономическия праг на вредност се налага да се пръска с един от акарицидите: Валмек ЕК – 60-96 мл/дка, Вертимек 018 ЕК – 100 мл/дка, Волирам тарго 063СК – 0,075%, Енвидор 240СК – 40 мл/дка, Зуум 11СК – 25-50мл/дка, Милбекнок ЕК – 80-200 мл/дка, Ортус 5СК – 0,05%, Санмайт 20ВП – 0,05%, Масай ВП – 25 г/дка, Натуралис ОД – 100-150 мл/дка.

При **крушата** трябва да продължат пръсканията срещу струпясването, белите и кафявите листни петна. За борба срещу тези болести се използва един от фунгицидите: Дитан ДГ – 200г/дка, Дитан М-45-200г/дка, Дифкор 250ЕК-15мл/дка, Луна експирианс – 20-75мл/дка, Каптан 80ВГ – 150-180 г/дка, Манфил 75ВГ- 320г/дка, Скаб 80ВГ-188г/дка, Полирам ДФ-200г/дка, Санкоцеб 80ВП-200г/дка, Фабан СК - 120мл/дка. Срещу обикновената крушова листна бълха към фунгицидния разтвор се добавя един от следните инсектициди: Вазтак нов 100 ЕК-0,02%, Децис 2,5 ЕК– 0,03%, Децис 100ЕК – 12,25мл/дка, Карате експрес ВГ – 60-100г/дка, Масай ВП – 25 г/дка, Метеор СК – 90мл/100 л вода, Мовенто 100СК – 0,12 – 0,15%, Натуралис ОД -100-200мл/дка, Протеус О – ТЕК - 0,05 – 0,06% Суми алфа 5ЕК/Сумицидин 5ЕК- 0,02%, Синейс 480СК – 30-43,7 мл/дка. Изброените инсектициди с изключение на Масай ВП, Мовенто 100СК и Натуралис ОД са включени в списъка на одобрените за борба срещу плодовите червеи.

Фунгицидните пръсканията при **дюлите** са срещу кафяво гниене и кафяви листни петна, срещу които се използва Хорус 50ВП – 0,03% или Луна експирианс – 20-75 мл/дка. За борба срещу плодовите червеи към фунгицидния разтвор се добавя един от инсектицидите, изброени за борба с ябълковия плодов червей.

През юли продължава беритба при черешите и вишните и при тези две култури не се провеждат пръскания. По време на беритбата трябва да се обират всички плодове, за да се намали до минимум зимуващата зараза от черешова муха. Освен това при беритбата може лесно да се отстраняват и изнасят извън насаждението всички плодове, заразени от кафяво гниене.

Обикновено през юли в **младите неплододаващи черешови и вишневи градини**, където през юни не е решен проблемаътс черната черешова листна въшка, а и плътността на вишневата листна оса е висока, се налага да се пръскат с един от инсектицидите: Моспилан 20СГ – 25г/дка, Карате експрес ВГ – 40-60г/дка, Калипсо 480СК – 0,02%.

При **сливата** през юли пръскания са насочени срещу кафявото гниене, ръждата, сливовия плодов червей и обикновената сливова щитоносна въшка. Срещу кафявото гниене се използват един от фунгицидите: Дифкор 250ЕК – 20мл/дка, Каптан 80ВГ – 150-180г/дка, Систан 20ЕВ – 12,5 – 30 мл/дка, Систан екозом ЕВ – 65-200мл/дка, Хорус 50ВГ – 0,045%. Срещу ръждата по сливата е одобрен Сигнум ВГ – 45г/дка, който дава добри резултати и срещу кафявото гниене. Ефикасни инсектициди срещу сливовия плодов червей са: Вазтак нов 100ЕК – 0,0125%, Децис 2,5ЕК – 0,05%, Дурсбан 4Е – 0,15%, Кораген 20СК – 16-30мл/дка, Ефория 045 3К – 150мл/дка, Суми алфа 5ЕК – 0,02%, Пиринекс 48ЕК – 0,15%, Ранер 240СК – 0,03%. От изброените инсектициди Вазтак нов 100ЕК – 0,02%, Дурсбан 4Е – 0,1%, и Пиринекс 48ЕК – 0,15% са одобрени и за борба срещу обикновената сливова щитоносна въшка и успешно могат да се използват за едновременна борба срещу двата вредителя.

В началото на юли започва зреене на плодовете при ранните прасковени сортове и през този период при тях не се провеждат пръскания. При **късните сортове праскови** се налага да се третира срещу брашнеста мана, кафяво гниене, анарзия, източен плодов червей и листни въшки. Срещу брашнестата мана се използва един от фунгицидите: скСор 250ЕК – 0,02%, Систан 20ЕВ – 15-36мл/дка, Луна експирианс – 50 мл/дка, Топаз 100ЕК – 0,03%. За борба срещу кафявото гниене се пръска с Делан 700ВДГ – 0,05%, Хорус 50ВГ – 0,045% или Луна експирианс – 63-75мл/дка. Използването на Луна експирианс при това третиране е за предпочитане, като се има предвид, че препаратът е ефикасен срещу двете икономически важни болести – брашнеста мана и кафяво гниене. Срещу източният плодов червей се използва един от инсектицидите: Авант 150ЕК – 33,3мл/дка, Карате експрес ВГ – 100-120 г/дка, Ефория 045 – 150 мл/дка, Нексид 015СК – 0,03%, Децис 2,5ЕК, – 0,04%, Дурсбан 4ЕК – 150-200мл/дка, Кораген 20СК – 16-30мл/дка, Лузидо 40ВГ – 25г/дка, Рапакс СК – 100-200мл/дка, Суми алфа 5ЕК – 0,02%. Изброените инсектициди с изключение на Авант 150ЕК и Ефория 045 3К са включени и в списъка на разрешените за борба срещу анарзията. При висока плътност на листни въшки се пръска с: Би – 58 – 0,07%, Карате експрес ВГ – 40-60г/дка, Калипсо 480СК – 0,02%.

През юли зреят кайсиите и при тях не се провеждат пръскания.

При **малината** през този период също не се пръска с изключение на **ремонтантните сортове** като Люлин. При тях се налага да се третира срещу дидимела и антракноза. Използва се един от фунгицидите: Сигнум ВГ – 100 г/дка, Дитан М45 – 0,2%, Косайд 200 ВГ – 0,12%, Фунгуран ОН 50ВР – 0,15% и Купросейт голд М – 0,15%. При чести превалявания и висока атмосферна влажност се налага да се пръска и срещу сивото гниене. Използва се Суич 62,5 – 100г/дка.

След беритбата листата на **ягодовите насаждения** се покосяват, изнасят се извън насаждението и се унищожават чрез изгаряне или се заравят, за да изгният. При висока плътност на ягодовия акар се пръска, за да не повреди младите листенца. За борба срещу него се използва един от одобрените при ягодата акарициди: Валмек ЕК – 15-100 мл/дка, Зуум 11 СК – 40-50мл/дка, Аполо 10СК – 30-40мл/дка, Малбекнок ЕК – 100 -150мл/дка.

Температурите през юли са високи и това налага да се пръска сутрин рано или вечер, когато температурите са под 25°C. Освен това много важно е да се използват препарати с кратък карантинен срок, като се има предвид, че през този период в някои райони продължава беритбата на къснозреещите череша и вишна, а при ябълка, слива и праскова започва беритбата на плодовете от ранните сортове.

Възприетите прагове на икономическа вредност за отделните вредители са:

Ябълков плодов червей – 0,8 – 1% пресни вгризвания;

Източен плодов червей – 1,5% повредени плодове;

Сливов плодов червей – 1 – 1,5% пресни вгризвания;

Анарзия – 3% повредени летораста;

Черешова муха – 10 мухи/уловка;

Листни въшки – 10 – 15% нападнати летораста;

Обикновена сливова щитоносна въшка – 5-7 броя на лист;

Миниращи молци – 1-2 пресни мини на лист;

Овощни акари – 3-4 броя на лист;

Крушови бълхи – 4-6% леторасти с колонии;

Ягодово хоботниче и ягодово стъблохоботниче – 15% нападнати растения.

При биологично производство не се разрешава употреба на синтетични пестициди. За борба срещу гъбните болести се използват мед-съдържащи и сяра-съдържащи фунгициди. За контрол на ябълковия и източния плодов червей са одобрени Медекс топ и мадекс твин – 10 мл/дка, както и диспенсъри - РАК 3+4 за ябълков плодов червей и РАК 5+6 и ФЕРОКОН АМ за източен плодов червей. Натуралис ОД е включен в списъка за контрол на черешовата муха и обикновената крушова листна бълха.

Черешовата муха може да се контролира и чрез жълти лепливи уловки, като за всяко дърво се поставят по 4.

Срещу листогризеците по овощните се пръска с Дипел 2Х – 0,1%. За борба срещу ябълковия пъстър минаращ молец ефикасен биоинсектицид е Ним азал Т/С – 300мл/дка.

Синеис 480СК – е разрешен за употреба при: ятода срещу трипси, кайсия, праскова и нектарина срещу прасковен клонков молец, круша срещу крушова листна бълха и ябълка срещу ябълков плодов червей и ябълков пъстър минаращ молец.